

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ – ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ - ΖΑΝΝΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ –
ΖΩΣΙΜΑΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ - ΙΩΝΙΔΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ – ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ – Α' ΠΛΑΚΑΣ

Αθήνα, 2 Αυγούστου 2016

Προς: τον Αξιότιμο Κύριο Κωνσταντίνο Γαβρόγλου,
Πρόεδρο Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων
Κοινοποίηση: σε όλα τα Μέλη της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των
Ελλήνων

Θέμα: Δημόσια Πρότυπα και Πειραματικά Σχολεία

Αξιότιμε Κύριε Πρόεδρε,

Αξιότιμε Κύριε Πρόεδρε,

Κατ' αρχάς ευχαριστούμε για την ευκαιρία που μας δώσατε να σας αναπτύξουμε προφορικά τις απόψεις μας για τον θεσμό των προτύπων σχολείων κατά τη συνάντησή μας στη Βουλή στις 09.06.2016. Σε συνέχεια των όσων συζητήσαμε κατά τη διάρκεια της συνάντησης, σας υποβάλλουμε – όπως μας ζητήσατε και είχαμε συμφωνήσει- και το παρόν σε συμπλήρωση του από 23.02.2016 Υπομνήματός μας προς τον κ. Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων, Έρευνας και Τεχνολογίας.

Πρώτα από όλα επιθυμούμε να τονίσουμε και προφανώς έχει γίνει αντιληπτό, ότι η συντονισμένη προσπάθειά μας δεν προέρχεται από την επιδίωξη οποιουδήποτε προσωπικού οφέλους μας ή προσωπικής επιδίωξης ούτε από συναισθηματισμό προς το σχολείο μας, από το οποίο αποφοιτήσαμε, αλλά από την πεποίθησή μας ότι η υλοποίηση των όσων προτείνουμε στην εποχή των μεγάλων προκλήσεων που ζούμε θα συμβάλει θετικά στην αναβάθμιση της **δημόσιας παιδείας** της πατρίδας μας. Έτσι, χωρίς αυτό να είναι αυτοσκοπός, στο μέτρο του δυνατού αυτή να μπορεί να ανταγωνίζεται την ιδιωτική παιδεία με αποτέλεσμα την αναβάθμιση και των δύο.

Η ιστορικότητα και το έργο των σχολείων, των οποίων οι απόφοιτοι μάς εξέλεξαν στα διοικητικά συμβούλιά τους, είναι γνωστά και πάντως η αναζήτησή τους είναι ευκολότατη και μπορούμε, αν μας καλέσετε, να σας συνδράμουμε άμεσα σε αυτό. Η συχνή επιλογή των σχολείων αυτών από γονείς για να φοιτήσουν σε αυτά παιδιά, που σήμερα αποτελούν σημαντικές προσωπικότητες στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως στους χώρους της επιστήμης, του πολιτισμού, της δημόσιας ζωής και των επιχειρήσεων, προσωπικότητες στις οποίες πρέπει και μπορεί να στηριχτεί η χώρα, προδίδει νομίζουμε, την αποδοχή του έργου που επιτελέστηκε και μπορεί να συνεχίσει να επιτελείται από τα σχολεία αυτά με ορίζοντα την κοινωνία και την κατά το δυνατό ανοικτή εκπαίδευση των ίσων ευκαιριών. Δεν τα χαρακτηρίζει ο ελιτισμός, αλλά η ποιότητα παιδείας που προσφέρουν και που είναι αποτέλεσμα μακρόχρονης προσπάθειας συνεχούς βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου και προσαρμογής στις εκάστοτε συνθήκες, όσο και αν τα σχολεία αυτά δεν εξαιρέθηκαν από τις διακυμάνσεις που κάθε θεσμός υφίσταται στην πορεία του μέσα στον χρόνο. Και επιτρέψτε μας να τονίσουμε για μία ακόμη φορά, ότι στα σχολεία αυτά ουδέποτε φοίτησαν παιδιά οικογενειών αποκλειστικά υψηλών εισοδημάτων. Όλως αντιθέτως, ήταν στόχος σε

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

αυτά να φοιτούν μετά από επιλογή με εξετάσεις μαθητές οποιασδήποτε εισοδηματικής ικανότητας. Το θετικό αποτέλεσμα δεν απαιτεί ανάλυση.

Τα Πρότυπα Σχολεία λειτούργησαν μέχρι το 1985 και προσέφεραν τεράστιο έργο στην δημόσια Παιδεία της πατρίδας μας, με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό το ότι σε αυτά τα σχολεία η επιλογή των μαθητών γίνονταν με αντικειμενικά εκπαιδευτικά κριτήρια και όχι με κοινωνικά, οικονομικά ή άλλου είδους κριτήρια. Το θετικό έργο αυτών των σχολείων αναγνωρίστηκε από την κοινωνία μας και είναι γνωστό ότι όλο και περισσότεροι γονείς επιλέγουν για τα παιδιά τους τα Πρότυπα Σχολεία, τα Πειραματικά των Πανεπιστημίων. Στη συλλογική συνείδηση ο όρος Πρότυπα Σχολεία είναι ισοδύναμος με τις έννοιες «αναβαθμισμένη δημόσια εκπαίδευση» «εκπαίδευση των ίσων ευκαιριών».

Με άλλες λέξεις, η προσπάθεια μας δεν αποβλέπει στη διατήρηση και επαύξηση μιας ελίτ αποφοίτων αλλά στην ενδυνάμωση της **δημόσιας παιδείας** με απτά παραδείγματα σχολείων που αποδεδειγμένα ξέρουν να επιτελούν τον σκοπό αυτό. Και ναι μεν ο θεσμός των προτύπων και πειραματικών σχολείων μπορεί να πέρασε, επιτρέψτε μας τη φράση, «από τα σαράντα κύματα», αλλά ποτέ δεν απεμπολήθηκε. Άλλωστε, όχι μόνο ο νόμος 3966/2011, αλλά και ο πολύ πρόσφατος νόμος 4327/2015 αποδεικνύουν την αλήθεια αυτού. Θα σας είναι άλλωστε γνωστή η επιθυμία πλήθους γονέων να σπεύσουν να επιδιώξουν την εγγραφή των παιδιών τους για τις εισαγωγικές εξετάσεις σε αυτά, διότι απλά και μόνο πίστεψαν στην καλλίτερη εκπαίδευση που τα σχολεία αυτά παρέχουν μέσα στο σημερινό πολύ έντονα ανταγωνιστικό και καινοτόμο περιβάλλον. Σας αναφέραμε κατά τη συνάντησή μας δείγματα βελτίωσης του επιπέδου των σχολικών τάξεων που συγκροτήθηκαν από μαθητές που έγιναν δεκτοί μετά από εξετάσεις. Πιστεύουμε ότι δεν είναι νοητό να στρέφει κανείς τα νώτα στην εξέλιξη των πραγμάτων, όπως αυτή αναδεικνύεται μέσα από την κοινωνία.

«Παραπαιδεία» και Εισαγωγικές Εξετάσεις Προτύπων Σχολείων»

Η οικονομική θυσία των γονέων για την προετοιμασία των παιδιών τους να μορφωθούν, ώστε να εξασφαλίσουν ένα καλό κατά το δυνατόν μέλλον ούτε καινούργιο πρόβλημα είναι, ούτε θα καταργηθεί αν αιφνίδια καταργηθούν εξετάσεις των μαθητών για την εισαγωγή τους ειδικά στα πρότυπα και πειραματικά σχολεία. Κάθε φορά που εισάγεται μια αξιολογική διαδικασία σε οποιαδήποτε βαθμίδα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος αμέσως η ιδιωτική πρωτοβουλία βρίσκει πεδίο και χώρο επιχειρηματικής δράσης. Το ζήτημα αυτό είναι παλαιότατο, κοινωνικό μάλλον παρά πολιτικό και βέβαια η κατάργηση ειδικά των εξετάσεων αυτών δεν θα φέρει τη λύση, μιας και ο μεγαλύτερος και τεράστιος σχετικός κύκλος εργασιών (φανερός ή μη) γίνεται στην προετοιμασία των υποψηφίων για τις πανελλαδικές εξετάσεις. Ας αρχίσει η αναζήτηση της λύσης από τα Πρότυπα Σχολεία διαμορφώνοντας ένα τύπο εισαγωγικών εξετάσεων που θα καθιστά τα φροντιστήρια μη χρήσιμα και μη απαραίτητα (π.χ. διευρύνοντας τη θεματολογία των εισαγωγικών εξετάσεων σε αντικείμενα εφ' όλης της ύλης των γενικών γνώσεων έτσι ώστε να μην είναι αντιμετωπίσιμα από φροντιστηριακά μαθήματα ενώ μέχρι στιγμής δυστυχώς γίνεται ακριβώς το αντίθετο).

«Πειραματισμός και Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα»

Αναφέρθηκε στη συνάντησή μας ότι απασχολεί του Ιθύνοντες της χάραξης της εκπαιδευτικής πολιτικής η εισαγωγή και ενίσχυση του «πειραματισμού» στην εκπαίδευση και ειδικότερα στο πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο. Όπως μας αναφέρατε και φυσικά δεν το αμφισβητούμε, αποτελεί «ρεύμα» που κερδίζει έδαφος στα παιδαγωγικά συστήματα της Ευρώπης. Προφανώς και δεν διαφωνεί κανείς με τη λογική ότι στο πλαίσιο ενός σχολικού εκπαιδευτικού προγράμματος θα πρέπει να βελτιώνονται οι επιδόσεις και οι ικανότητες – δεξιότητες όλων των μαθητών και όχι μόνο αυτών που εμφανίζουν υψηλές επιδόσεις. Στο σημείο αυτό αξίζει να διευκρινίσουμε ότι η επιδίωξη των Προτύπων Σχολείων σε καμιά

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

περίπτωση δεν περιορίζεται απλώς στις προσδοκίες των υψηλών ατομικών επιδόσεων των μαθητών τους. Ο κύριος στόχος εν προκειμένω είναι η ανάπτυξη των καλών εκπαιδευτικών πρακτικών, των αποτελεσματικών μεθόδων και διαδικασιών, και ταυτόχρονα η οργανωμένη και συστηματική διάχυσή τους σε ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα. (Για παράδειγμα δείτε το έργο των Ομίλων των Προτύπων Σχολείων, του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Αθηνών ήδη από το Δημοτικό). Η διαμόρφωση των προτύπων αλλά και των πειραματικών σχολείων σε σχολεία ατμομηχανές της δημόσιας εκπαίδευσης θα πρέπει να αποτελεί έναν εξαιρετικά φιλόδοξο στόχο για την εκπαίδευση και την κοινωνία συμπαρασύροντας θετικά και τα υπόλοιπα σχολεία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Και εδώ είμαστε σίγουροι ότι απασχολεί και εσάς το γιατί δεν λειτούργησαν στην πράξη τα «πειραματικά σχολεία» του νόμου 1566 του 1985. Είναι κοινώς αποδεκτό ότι οι όποιες πειραματικές δράσεις τους, οι όποιες συντεταγμένες προσπάθειες εκπαιδευτικής καινοτομίας ή ακόμη περισσότερο η επιστημονική έρευνα με επίκεντρο τη σχολική πράξη δεν έγινε κατορθωτό να αποκτήσουν σταθερότητα και να τροφοδοτήσουν και το υπόλοιπο σύστημα με τα πορίσματά τους, με το οποίο ποτέ δεν συνδέθηκαν ουσιαστικά, όπως άλλωστε ούτε μεταξύ τους. Συνεπώς πρώτα θα πρέπει να εξεταστεί γιατί απέτυχε ή μάλλον δεν επιχειρήθηκε ο «πειραματισμός» της δεκαετίας του 80 στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ώστε να αποφευχθούν λάθη και «αντικίνητρα» του παρελθόντος στην εφαρμογή μελλοντικών πολιτικών.

Βασικές Αρχές για τη Λειτουργία των Προτύπων Σχολείων

Θεωρούμε και επιμένουμε στην αντίληψη ότι η λειτουργία των Προτύπων, αλλά και των πειραματικών σχολείων που λειτούργησαν σαν πρότυπα, υπόκειται στους εξής κανόνες: α) αυτονομία του σχολείου και απελευθέρωση του από τον σφιχτό εναγκαλισμό του από το υποχρεωτικό αναλυτικό πρόγραμμα, β) εφαρμογή καινοτόμων και υψηλών απαιτήσεων προγραμμάτων σπουδών, γ) εισαγωγή των μαθητών με εισαγωγικές εξετάσεις στο Γυμνάσιο και συνεχής αξιολόγηση τους σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους, δ) συνεχής αξιολόγηση τόσο του διδακτικού προσωπικού, όσο και της επίτευξης ή μη των εκάστοτε τιθέμενων στόχων, ε) αξιοκρατική επιλογή των διευθυντών των σχολείων αυτών, ώστε να τυγχάνουν της αποδοχής και του σεβασμού των συναδέλφων τους, στ) Αξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας, ζ) Σύνδεση με τα Πανεπιστήμια.

Καταλήγοντας, επιτρέψτε μας να εξειδικεύσουμε τα όσα προτείναμε με το προηγούμενο υπόμνημά μας προς τον κ. Υπουργό:

Προτάσεις για την ενδυνάμωση και βελτίωση του θεσμού των Προτύπων Σχολείων

1. Θεσμικές προτάσεις

- 1.1 Άμεση τακτοποίηση του εκπαιδευτικού παράδοξου της Ζωσιμαίας Σχολής και λήψη αποφάσεως για την άμεση λειτουργία και του Προτύπου Λυκείου (δηλαδή λήψη αποφάσεως για τη λειτουργία της Προτύπου Ζωσιμαίας Σχολής ως ενιαίας εκπαιδευτικής μονάδας, όπως ισχύει και για τα άλλα τέσσερα Πρότυπα σχολεία)
- 1.2 Άμεση ένταξη στα Πρότυπα Σχολεία της Ζαννείου Σχολής Πειραιώς, του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Αθηνών και όλων των σχολείων που λειτούργησαν στο παρελθόν με επιτυχία ως Πρότυπα Σχολεία
- 1.3 Διεύρυνση του θεσμού με ένταξη στα Πρότυπα Σχολεία υφιστάμενων Πειραματικών και άλλων σχολείων, ειδικά σε περιοχές πληθυσμιακά μεγάλες ή σε περιοχές που υπάρχει σχετική εκπαιδευτική παράδοση (Δυτικά Προάστια Αθήνας, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο κ.λ.π.).

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

- 1.4 Σε βάθος χρόνου (π.χ. εντός πενταετίας) μπορεί να γίνεται αποτίμηση της συμβολής των Προτύπων Σχολείων στην αναβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης και του βαθμού αποδοχής της από τις τοπικές κοινωνίες.

2. Χρηματοδότηση – Αξιοποίηση πόρων

- 2.1 Οι όποιες αποφάσεις για την χρηματοδότηση των Προτύπων και πειραματικών Σχολείων θα πρέπει να ληφθούν με μακροχρόνια προοπτική και όχι με το πρίσμα των περιορισμένων δυνατοτήτων της παρούσης αρνητικής οικονομικής συγκυρίας.
- 2.2 Δεδομένου ότι τα Πρότυπα και πειραματικά Σχολεία συγκεντρώνουν μαθητές από ευρύτερες περιοχές, αλλά και λόγω του ειδικού χαρακτήρα τους, η χρηματοδότηση τους θα πρέπει να απεμπλακεί από τις σχολικές επιτροπές των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης και να προέρχεται απ' ευθείας από ειδικό λογαριασμό του Υπουργείου Παιδείας
- 2.3 Να γίνει πλήρης αξιοποίηση και εκμετάλλευση των κληροδοτημάτων των Προτύπων Σχολείων και των εσόδων από την χρήση των υποδομών τους (π.χ. ενοίκια κτηρίων) καθώς επίσης και των κάθε είδους δωρεών. Για να ξεπερνιούνται τα γραφειοκρατικά προσκόμματα που είτε εμποδίζουν την αξιοποίηση των πόρων από τα σχολεία αυτά είτε διοχετεύουν τους πόρους σε άλλες προτεραιότητες των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης άσχετες με τα εν λόγω σχολεία, να οριστεί με διάταξη στο νόμο περί δημοσίων κληροδοτημάτων, ότι σε περίπτωση που ο διαθέτης ή ο δωρητής δεν έχει προβλέψει ειδικά την διάθεση των πόρων τους, αυτοί θα κατευθύνονται αποκλειστικά στην βελτίωση των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού των σχολείων αυτών.

3. Εκπαιδευτικό και υποστηρικτικό προσωπικό

- 3.1 Η λειτουργία των πρότυπων σχολείων προϋποθέτει αξιοκρατική επιλογή των εκπαιδευτικών που διορίζονται σε αυτά στη βάση κυρίως αυξημένων αντικειμενικών κριτηρίων.
- 3.2 Μεταξύ των κριτηρίων για την επιλογή του Διευθυντού του σχολείου θα είναι και η βαθμολόγηση των προτάσεων του σχετικά με τα εκπαιδευτικά προγράμματα του σχολείου και την εν γένει πρόοδο του σχολείου.
- 3.3 Τα κριτήρια αξιολόγησης του Διευθυντού και των καθηγητών των Προτύπων Σχολείων και των Πειραματικών που λειτούργησαν σαν Πρότυπα θα οριστούν από το Υπουργείο Παιδείας, με σκοπό την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και τον προσδιορισμό της ποσοτικοποίησης της επίτευξης των τεθέντων στόχων.
- 3.4 Στους εκπαιδευτικούς που επιλέγουν να εργαστούν στα σχολεία αυτά θα πρέπει να δίνονται κίνητρα και να διασφαλίζεται θεσμικά η προαγωγή και τοποθέτησή τους σε συγκεκριμένες ανώτερες θέσεις της εκπαίδευσης (π.χ. διευθυντές σχολικών μονάδων, σχολικοί σύμβουλοι, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής) μετά την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης από το νόμο θητείας τους ή και την παράτασή της στα σχολεία αυτά

4. Σύλλογοι Αποφοίτων

- 4.1 Οι Σύλλογοι Αποφοίτων των Προτύπων και των ιστορικών Πειραματικών Σχολείων έχουν μια διαχρονική σχέση με το σχολείο τους, εν αντιθέσει με τους καθηγητές και τους γονείς που η σχέση τους με το σχολείο είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας. Ζητάμε να ενισχυθεί θεσμικά ο ρόλος των Συλλόγων Αποφοίτων των Προτύπων και των ιστορικών Πειραματικών σχολείων στη λειτουργία των

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Πρότυπων και πειραματικών Σχολείων σε σχέση με όσα προβλέπονται, σχετικά αόριστα, στο νόμο 3966/2011.

- 4.2 Στη διαδικασία ορισμού των διαφόρων οργάνων του σχολείου θα πρέπει να έχουν προτεραιότητα απόφοιτοι του σχολείου, εφόσον διαθέτουν τα εκ του νόμου απαιτούμενα προσόντα

Αξιότιμοι Κύριοι,

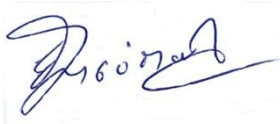
Οι πιο πάνω θέσεις μας αποτελούν τις βασικές προτάσεις μας που απορρέουν από τη συναντίληψή μας για την ενδυνάμωση της δημόσιας παιδείας και την ανάδειξη του ρόλου της στην πρόοδο του τόπου και στην ανάδειξη των ικανοτήτων της νεολαίας της Χώρας μας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Προσβλέποντας στον ορισμό, από μέρους σας της επόμενης συνάντησής μας, είμαστε πάντοτε στη διάθεσή σας για την παροχή τυχόν διευκρινίσεων ή συμπληρωματικών πληροφοριών.

Μετά τιμής,

Για τους Συλλόγους Αποφοίτων

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ

Σ. Ζησόπουλος

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ

Α. Τσιμπερδώνης

ΖΑΝΝΕΙΟΥ

Γ. Βίτσας

ΖΩΣΙΜΑΙΑΣ

Α. Δάλλας

ΙΩΝΙΔΕΙΟΥ

Κ. Μπουρλετίδης

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΕΚΠΑ

Ι. Βαρώτσος

Α' ΑΘΗΝΩΝ

Μ. Αρταβάνης